

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefracate se refuză. Articoli nepublicați nu se inapoiază.

INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Împărăția lui Dumnezeu.

„Vină împărăția ta!”

II.

Înainte de toate avem să ne însemnăm, că în evanghelie sunt bine deosebite aceste două noțiuni: viața de dincolo de mormânt, împărăția cerească, și împărăția lui Dumnezeu. În vorbirea lui Isus Cristos despre soarta celui drept după moarte se spune: „Și atunci va zice Împăratul celor dela dreapta lui, veniți binecuvântați părintelui meu, moșteniți împărăția gătită vouă dela întemeierea lumii”. (Mateiu 25, 34). În vorbirea de despărțire a Mântuitorului către învățăceii săi, cu ocazia unei cinei celei de taină, spunea Mântuitorul, pentru a-i mângâia pe toți în preajma despărțirii: „Să nu se tulbure inima voastră... În casa tatălui meu sălaşuri multe sunt; iar de nu ași fi spus vouă, voi să merg să gătesc vouă loc”. (Ioan 14, 1—2).

În ambele cazuri ni-se arată în mod clar și evident, că împărăția cea cerească, luată în sens obicuit, e de-a „pregătită”, e un fapt împlinit. Împărăția lui Dumnezeu însă, despre care a fost vorba, atât în asemănări, cât și în rugăciunea Domnului, și la care s'a făcut aluziune în privire la scopul final al întregii viați omenesti, această împărăție încă nu e creată în întreaga ei concepțiune, ci are să fie opera unui viitor, mai mult ori mai puțin îndepărtat. Creiată pe pământ de Mântuitorul nostru Isus Cristos, are trebuință această împărăție încă de o ulteriori această împărăție încă de o ulterio-

rită întreg pământul, Dumnezeu încă nu a făcut sălaş desăvârșit în inima omului.

Împărăția aceasta va veni atunci, când întreaga noastră părere despre lume va fi pătrunsă de spiritul evangheliei, când întreaga noastră întocmire de viață va corăspunde pe deplin cerințelor adevărului divin, când toate simpatiile noastre vor fi adăpate numai la izvorul iubirii curate a lui Christos. Și va veni pe seama tuturor, cari sufer pentru întinarea realității atât de crud sugrumate, pe seama tuturor, cari așteaptă să apară binele și adevărul, cari flămânezesc și dorințază după dreptate, cari au înșoțat să vadă odată învinsă răutatea!

Când întreaga societate, poporul întreg, ori omenimea întreagă, va fi stăpânită de o astfel de nizuință, împărăția lui Dumnezeu are să vină, fie pe seama unui cerc restrâns de oameni, pe seama unei națiuni, ori pe seama lumii întregi. Iar dacă numai persoane singuratic manifestă astfel de nizuință, împărăția lui Dumnezeu va veni numai pe seama lor. Pentru aceia însă, cari sunt tercioți și mulțamiți cu întunecul ce domnește în lume cu privire la neîndreptățirea și nedreptatea ce se face față cu cei slabi, pentru aceia cari pun egoismul și pasiunile proprii deasupra, pentru aceia, pentru cari nizuințele spre vecinicie sunt lucruri ridicule și neînțelese: pentru toți aceștia împărăția lui Dumnezeu e de necuprins și de neatins.

Împărăția lui Dumnezeu e organizarea realizată în istorie a persoanelor, forțelor și aparițiilor în, cari stăpânește și aparține însuși, în cari domnește exclusiv voința sa sfântă și înțeleaptă. Sau, ca să o spunem cu alte cuvinte mai simple, împărăția lui Dumnezeu e viața dreaptă, cu desăvârșire morală a omului pe pământ, întemeiată de Mântuitorul nostru Isus Cristos, pe bazele evangheliei sale. Învinge-

rea unei astfel de împărății reșede în perfecta învingere a binelui asupra răului în inima omului!

Când a început Isus Cristos să-și propoveduiască evanghelia, după o privire a cuprins cu spiritul său viața lumii acesteia, și taxându-o după valoarea ei morală, și-a precizat impresia generală în cuvintele următoare: „Întreaga lume e stricatată!” Răul, în forma volniciei care domnește pretutindenea, lipsa de drept pe seama celui slab, frivolă destrăbălare a celor avuți, îndobitocirea maselor mari, neînfrânatele orgii ale egoismului și ale patimilor joshnice, toate acestea erau apariții generale și formau legea pentru guvernarea lumii. Lupta cu împărăția aceasta a răului, subjugarea acestei împărății și întemeierea unei împărății a lui Dumnezeu în locul ei, a fost făptuirea fundamentală a Mântuitorului. Cu acestea s'a început realizarea făgăduinței lui Dumnezeu făcută omenimei când a spus: Sămânța muerii va zdrobi capul șarpei. (1, Moise, 3, 15).

— „Voi, oamenilor, cari suferiți sub greutatea nedreptății și a ilegalității, — cam așa vorbea Isus Cristos către lume, — să știți, că viața pe care vi-o întocmiți voi, nu poate să vă deie fericirea căutată și posibilă în lume. Din rău se naște numai rău; iar adevărata fericire, bunul suprem, izvoște exclusiv din iubire și bunăvoință. Dacă vreți să dobândiți acest bun, dacă vă simțiți apăsați de greaua sarcină a răului ce domnește în lume, veniți la mine și învățați dela mine. Cuvintele mele vor fi balsam vindecător pentru inimile voastre zdrobite și bolnave. Eu am să vă arăt calea, care aduce liniște pe seama sufletelor voastre. Supuneți-vă învățăturilor mele, urmați-mi pe calea pe care eu am apucat; luați jugul meu, și veți vedea că jugul meu nu e greu, sarcina mea e ușoară. În locul unei nopți lungi, nestrăbătute, întunecoase și răci, cu venirea mea în

lume se arată zorile unei zile senine și liniștite. Până acum, în mijlocul unei generale și apăsătoare ilegalități, s'a arătat numai ca o schintea în inimile celor puțini aleși speranța mare într'un viitor mai bun. Dar împărăția lui Dumnezeu e acum aproape de voi. Da, e aproape, e chiar aici, lângă noi, în noi, dar e necesar, ca să o cuprindă și să fie pătrunse de ea inimile voastre, izvorul tuturor făptuirilor voastre, principiul conducător în viața omenască. Curățiți și pregătiți în inimile voastre deci un loc și pentru Dumnezeu, faceți loc în viața voastră pe seama binelui și a adevărului, lăpădați-vă de minciuna care domnește între voi, de volnicie și de egoism, și — *pocățiți-vă!*...

Delegațiunile s'au prezentat Duminecă, în 25 Noemvrie în fața Maiestății Sale, și adevă, la orele 2 d. a. delegațiunea austriacă și la orele 3 cea germană. Maiestatea Sa le a primit, cu ceremonial obicuit, în sala tronului, din palatul regal din Buda. La vorbirile adresate din partea preșidenților ambelor delegațiuni, Maiestatea Sa a dat același răspuns, foarte scurt, în care se spune, că dela ultima sesiune a delegațiilor nu s'a întâmplat nimic deosebit. Maiestatea sa a finit apoi cerc, și a schimbat câteva cuvinte aproape cu toți membrii din delegațiuni. Luni delegațiunile și-au început lucrările.

Cu ocaziunea cercului finit, Maiestatea Sa vorbind cu mai mulți membri din casa de sus austriacă, despre care se vorbește, că ar avea intențiunea să respingă legea despre votul universal, votată din partea Reichsratului, le-a spus: Aștept, ca și casa de sus se primească neschimbat proiectul de lege despre reforma electorală.

Budgetul comun pe a. 1907, prezentat delegațiilor, e încheiat cu 351 milioane cor. la trebuințe.

FOIȘOARĂ.

Sfinții Marii Împărați și întocmai cu Apostolii Constantin și Elena.

(Urmare).

Mai erau însă două mari Împărați, în cari creștinii oftau după liniștea și tigneala fraților lor din Împărăția lui Constantin. Împărăția mărginașă cu a lui Constantin era stăpânită de Împăratul Licinie. Acesta, de voie, de nevoie, iasă într'un timpinarea viteazului Constantin, și, ca să nu pătească și el ca Maxentie, se învoiește și el să dea în a sa Împărăție o lege, prin care să oprească gonirea creștinilor (313). Și, ca să pecetluiască oare-cum prietnia cu Constantin și bunăvoința sa către creștini, Licinie iă în căsătorie pe Constanța, sora lui Constantin.

Împărăția cea mai din spre răsărit, a patra, după ce s'a lăpădat de domnie împăratul Dioclețian, a fost luată de Împăratul Maximin Daia. Cu acesta Licinie intră în războiu după ce s'a inprietinit cu

Constantin. Licinie a biruit pe Maximin Daia și i-a luat Împărăția și-a lipit-o de a sa, făcând și el din două, una. Și așa a rămas acum peste întreg răsăritul Licinie și peste întreg apusul Constantin.

Dar meșteșugurile păgânilor, vrășmași ai creștinilor, în scurtă vreme au abătut pe Licinie dela calea cea bună și l-au tras pe partea păgânilor, așa că în vreme ce Împăratul Constantin ținea cu creștinii, Împăratul Licinie ținea cu păgânii în potruva creștinilor.

Atunci Constantin, îndemnat de Duhul sfânt s'a hotărât să scape de tot pe creștini, de urgia și de uneltirile păgânilor. Și deci, adunându-și oștile a purces cu mare războiu asupra lui Licinie. Că pentru el eră mai scumpă viața și liniștea creștinilor decât prietnia cu nestatornicul său cumnat rătăcit.

Vedeau ei și păgânii și creștinii că acum nu este vorba de războiu între Împărații păgânitate și simțiau cu toții că creștinii are să se hotărască pentru veșea soarta lor. Vorba era: viața este a biruitorilor, moartea a biruiților. Acum trebuia să se aleagă într'un fel. Tocmai de aceea au și alergat

sub steaguri cu toată râvna de o parte păgânii câtă frunză și iarbă sub Licinie, de alta creștinii sub Constantin.

Și au alergat oștile cu sete la luptă, și când s'au repezit una asupra celeilalte, s'a zgduit pământul. Și s'au încierat la luptă cu inverșunarea leilor, la luptă pe moarte și pe viață. Și s'a întunecat văzduhul de mulțimea săgeților, cari zburau din areuri să se implante în oameni, și clocoțeau văile și dealurile de tropotul și nechezatul cailor, de sunetul trîmbițelor, de strigătul oștenilor și de zăngănitul armelor. Oștenii, fiecare voia să întreaacă pe toți ceialalți în vitejie. Din ce se loviau, se răniau, din ce se vedeau ca soții lor cad morți, din ce se întăreau, se îndârjiau și luptau mai cu îndrăsneală, mai vitejește. Nici unul nu se lăsă să dea un pas îndărăpt, oștenii cădeau zdrobiți, dar nu se plecau. Nu se plecau, că doară toți erau Romani, — unii creștini, alți păgâni. Și a ținut multă vreme această ne mai pomenită injunghiere de oameni, așa că în lung și în lat, cât vedeai cu ochiul nu era decât leșuri de viteji și sânge curgând gărlă, gărlă. În cele din urmă, creștinii cu nădejdea în sfânta cruce, pe care Constantin,

luptând și el vitejește, o purtă în fruntea lor, chemând în ajutor pe Isus Cristos, se reped ca lei asupra păgânilor, le sparg rândurile, îi împing, îi împrăstie, îi iau la fugă. Și a fugit și Licinie, dar nu s'a dat bătut. El a strâns noi oștiri, și de nou s'a luat la luptă. Și s'au luptat păgânii cu desnădejdea omului, care vede că se înneacă, dar zadarnic. În patru bătălii mari Constantin cu ai săi biruiește pe Licinie, care căzut iar se sculă și cu oștiri nouă, scoase ca din pământ, iar intră în luptă. După a cincina bătălie însă nu s'a mai putut ridică. Moartea lui a pus capăt vărsărilor de sânge și Împărăției răsăritului cu stăpânirea păgânilor cu tot.

Constantin singur împărat. Acum Constantin ajungând singur împărat peste toată lumea: cât e dela răsărit la apus nu era decât o veselie și o sărbătoare între creștini și o amărăciune și un păcaz între păgâni.

Și aveau de ce să se bucore creștinii, căci:

1. câtă vreme mai înainte, din porunca împăraților creștinii erau jefuiți de tot avut lor și lăsați să piară de foame, de golătate și de frig, acum împăratul Constantin dă poruncă nu numai să nu se

De pe Valea-Hațegului.

Maghiarizarea instrucției și roadele ei.

Un corespondent al ziarului „Buda-pesti Hirlap” din 7 Noemvrie a. c. se plânge într-un articol intitulat „a magyar nyelv az iskolában”, că cercurile competente nu se ocupă destul de intensiv cu abuzurile ce se comit din partea unor confesiuni referitoare la propunerea religiei în detrimentul limbii maghiare. Va să zică afirmă, că religia propusă în limba elevilor e cauza, că maghiarizarea nu dă înainte în școlile populare.

Domnul corespondent întru sprijinirea afirmației dsale amintește faptul, că între Români, Sârbi, Șvabi se află tineri de 16—20 de ani, cari nu înțeleg de loc limba maghiară, cu toate că au învățat-o în școală.

Di corespondent vorbind despre Români, Sârbi și Șvabi trebuie să a petrecut între ei. Se vede însă, că nu și-a dat osteneală să fie cu destulă atențiune la activitatea persoanelor încredințate cu conducerea treburilor culturale.

Mă voi încerca deci a descrie eu activitatea culturală din comitatul nostru, unde se potrivește de minune afirmațiunea dlui corespondent, că tinerii români în etate de 16—20 de ani nu înțeleg limba maghiară.

Școlile comunale din comitatul nostru cu deosebire în cercul Hațegului s'au înființat în anii 1875—1877. Limba de propunere înainte și după 1879 a fost limba majorității populorului. Această stare a durat până prin anii 1893—1894. Și bărbații și femeile cari au cercetat școala de pe timpul acela aproape toți știu *cei și scrie*. Firește, în limba lor maternă, în limba română. De atunci încoace ridicându-se minimul salariilor învățătoresți dela școlile comunale la 800 coroane și simțindu-se trebuința a cere întregirea salariilor dela stat, acesta și-a reținut dreptul de a întări sau respinge alegerile învățătorilor, iar limba română în școlile noastre comunale an de an a pierdut din teren, înlocuită fiind cu cea maghiară. Iar din anul 1899, în toate școlile comunale în majoritate covârșitoare cu școlari români de 90—98%, limba română se folosește numai de necesitate.

Compasul progresului în fiecare din aceste școlile îl formează azi cunoștința limbii maghiare. De ar răspunde băieții în limba lor din toate obiectele ori cât de bine, din limba maghiară însă nu știu atâta cât se cere, învățătorul respectiv este timbrat de pedagog slab și de om neap pentru cariera învățătorescă. Ce e mai mult, factorii culturali nu se mulțimesc numai cu rezultatul din școală, ci așteaptă dela învățător ca și prin purtarea din viața socială să documenteze, că s'a desbrăcat de tot ce e românesc și cu trup cu suflet a îmbrățișat maghiarismul.

Pentruca învățătorii comunali români

să nu slăbească din patriotismul impus, este lipsă de oameni cari să le controleze fiecare pas.

Toți pândesc deci asupra bieților învățătorii români, și mai trist e, că se găsesc chiar învățătorii cari denunță pe colegii lor români.

Acești denunțanți fiind încredințații superiorilor, bazați pe indulgența acestora în urma serviciilor ce le prestează ca informatori, de regulă nu dovedesc cu școlarii lor progresul ce s'ar putea aștepta.

Renegații iarși nu pot fi somați să propună mai cu înțepire, pentrucă ei sunt patrioți buni.

Față de Maghiari trebuie apoi să purcedă cu indulgență, pentrucă sunt Maghiari de naștere și prin delaturarea lor s'ar slăbi garnisoana ideii de stat unitar maghiar din aceste părți.

Rămâne deci să propună bine și cu spor învățătorii comunali și de stat români, cei cinstiți. Aceștia și propun după comandă.

Sunt școlile comunale cu școlari numai români, în cari s'a constatat mai mult progres decât în multe școlile populare de stat cu școlari, cari au știut limba maghiară de acasă. Durere, că și aceștia se ocupă mai mult cu limba maghiară chiar și decât prescrie legea și astfel nu pot face sporul pe care l-ar putea obține propunând obiectele de învățământ în limba școlariilor.

În modul acesta școlile comunale deviază dela țântă lor de a crește oameni pricepuți și isteți, cari în lucrările lor să fie ajutați și de minte și ne trezim, că ies din școală niște băieți sarbezi, cu câteva cuvinte maghiare pe buze, pe cari nici nu le pot pronunța cum trebuie, iar după 2—3 ani le uită și pe acestea cu totul. Scrișoarea lor e un amalgam din litere ungurești și românești. Și cum în viață voesc a-și pune pe hârtie cugetele lor românești, — pentrucă ungurește nu știu nici scrie nici cugetă, — cu litere maghiare, vin în confuziune și în năcazul lor lapadă condeiul fără a-l mai lua în mână.

Sărmanii ar scrie ungurește, dar nu știu *ce*, ar scrie românește, dar nu știu *cum*. Și cum în comunele noastre de pe valea Hațegului au băieții limba maghiară numai între păreții școlii, încolo și cei mai mulți Maghiari vorbesc românește, — nu e mirare, ba e chiar natural, că după 3—4 ani nu mai știu o boabă ungurește, și astfel în etate de 16—20 ani, nu cunosc de loc limba maghiară.

Domnul corespondent vede numai rezultatul, că naționalitățile nu cunosc limba maghiară, și acesta îl atribuie indolenței administratorilor culturali, pe când adevărul e, că aceștia de 27 de ani, și cu deosebire de 10 ani încoace, desvoaltă o activitate febrilă în scopul maghiarizării, luptând însă contra naturii, poartă lupta în zadar. De năcaz atât sunt de zăpăciți, încât nu mai știu ce să zică, și ca omul ce în primejdia de a se îneca, se prin-

de și de paiu, strigă acum, că *cateheții* împedecă lățirea limbii maghiare în școlile!

Această afirmație e o insultă la adresa cateheților. Dacă are patria fii credincioși, apoi cateheții sunt de bună seamă între cei dintâi cari au contribuit la aceasta. Și foarte rău greșește acela, care cutează să amintească religia ca mijloc de a lucra cineva contra legii.

Să trecem însă acum la alt obiect, la alegerile de învățătorii pentru școlile comunale.

Sub fostul inspector școlar al comitatului nostru s'au ales mulți învățătorii români, cari cu puține excepțiuni au fost bărbați vrednici și conștii de chemarea lor. Românește și aceștia — din cauza sus amintită — numai de silă vorbesc, încolo Român cu Român numai ungurește vorbește.

Di inspector actual nu e mulțumit însă nici cu atâta, ci s'a propus a nici nu mai alege de învățător pe nici un Român.

Primul pas în direcțiunea aceasta l'a făcut cu ocaziunea alegerii de învățător în V. r., comună curat românească, unde a forțat alegerea unui străin, care știe foarte puțin românește.

La o școală de stat a mijlocit apoi numirea unui învățător, paremi-să din seminția dsale, nepunând în seamă interesul vital al vrednicului învățător român, încărunit în munca culturală dela aceiași școală.

Al doilea pas l'a făcut în vara aceasta, și anume: a deschis concurs pentru postul de învățător din R. a. fără a fi amintit, că se cere cunoștința limbii române.

Urmarea a fost, că între alții a concurat și un biet învățător din Komárom. La alegerea aceasta iarși a prezidat dl inspector actual care însă, nu a recomandat cum ar fi trebuit, ci a candidat însuși doi concurenți maghiari, între cari unul a fost cel din Komárom, iar pe celalalt i-a eschis pe toți din candidare. A eschis absolvenți de preparandia de stat, însă de naționalitate români. Ce a făcut, ce a dres nu se știe, destul că i-a succes să fie declarat ales concurentul din Komárom.

Cu acesta însă a pățit-o. Bietul învățător a venit să-și înceapă munca, dar văzând că nu are cu cine să se înțeleagă, fiindcă nu știa o boabă românește, după prima prelegere neținută a dispărut fără sănătate bună.

S'a deschis concurs de nou, în care a trebuit apoi a se scrie: „a román nyelv ismerete köteles”. În urma acestei condiții Maghiarii nu au mai concurat și așa s'a ales acum un Român.

Ce dovedește inspectoratul prin o astfel de procedură? Extinderea limbii maghiare cu orice preț, chiar și cu risicul de a nu învăța băieții altceva nimic. Iar dacă în decurs de aproape 3 decenii nu s'a putut ajunge la nici un rezultat și factorii culturali tot cu mai mare zor dau

asalt asupra limbii naționalităților, își vine a crede, că domnii nici nu voesc cultivarea naționalităților, ci voesc ca toți Români, Sârbi, Slovaci etc. să rămână proști.

Lăsați-i însă pe toți să se cultive în limba lor și veți vedea ce fi credincioși vor da toate naționalitățile acestei patrii comune, pentru a cărei susținere toți jertfim avere și sânge.

Precum se primesc banii Românului pentru susținerea dirigătorilor, precum nu se întreabă în războaie contra dușmanului Ungariei, că ce e feciorul care trage cu pușca, Român, Sârb s'au Slovac, așa să nu se întrebe, că în ce limbă voește a se cultivă, ci să se lase în voia respectivului a se perfecționa cum crede el că-i este mai bine, și mai ușor, ca așa să ni-se crească bărbați vrednici, folositori sieși și societății, adică tronului și patriei.

În direcția aceasta ar trebui deocî să lucre factorii culturali ochemăți, și atunci se poate zice firm, că soartea și viitorul Ungariei este asigurat. X.

Din protopresbiterate.

Conferența preoțească din tractul Făgărașului.

Făgăraș, 26 Nov. n.

Bine este, cred eu, să ne dăm samă de lucrările noastre mai de însemnătate, una pentruca despre aceea ce lucrăm să iă act și societatea din care facem parte, alta pentruca să rămână urmă despre activitatea acelor fruntași ai neamului românesc, cari își dau silința, să producă fapte bune întru înaintarea poporului român, pe toate terenele.

De astă dată voi raportă despre conferența preoțească din protopresbiteratul Făgărașului.

S'a ținut la 10/23 Oct. a. c. în Făgăraș.

Un număr frumos de membri s'a prezentat. Au lipsit 11 între cari au fost numerați și cei bolnavi. Durere, și 4 preoți fără reverenți erau prezenți în conferența aceasta. Cei absenți fără motiv, au fost pedepsiți cu câte 10 coroane în favorul fondului protopresbiteral.

În biserica renovată dinlăuntru, în ce privește pictura, și întocmită drăgălaș, s'a ținut la 8 oare a. m. *utrenie, liturghie și predică*.

Au servit preoții Nicolae Clonța (Beclean) și Vasile Debu (Cinșor), strana a ținut o Nicolau Aron (Galați), iar predica a rostit-o George Sglimbea (Cuciulata). La urmă s'a făcut invocarea duhului sfânt.

La 10 ore s'a deschis apoi conferența prin protopopul Nicolae Borzea, în sala de învățământ a școlii noastre de aici.

S'a constituit biroul, alegându-se notar Ioan Capătă (Șona) și bărbați de încredere Vincențiu Grama (Rîusor) și Nicolau Clonța (Beclean).

La discuția asupra modului cum s'a făcut serviciul divin și cum s'a predicat

rele împărat Constantin nu s'a îngrijit numai să aducă din apus la răsărit slobozenia creștinilor, ci și să statornicească pentru vecii vecilor adevărata credință creștinească.

Căci, după cum, ca să se arete țaria credinței creștinilor, Dzeu a îngăduit goanele cele cumplite, așa pentru lămurirea credinței a îngăduit învățăturile cele greșite numite erezii. Și tocmai pe vremea marelui Constantin a întocmit Dzeu să se ivească amăgitoarea rătăcire a lui Arie, care învăța împotriva sfintei Treimi. Și după amăgitoarea erezie a lui Arie se făcuse mare zarvă și mare desbinare între creștini, căci mulți se amăgiau de vorbele lui și-i primiau învățătura. Cei cari o primiau dușmăniau pe ceice nu o primiau, și se luau la ceartă unii cu alții și se urau între sine ca dușmani neimpăcați.

Constantin împăratul ar fi putut da poruncă strânică cum și ce fel să creadă fiecare. Dar el și-a zis: „nu mi-se cuvine mie să hotărască eu în învățăturile de credință. Aceasta este treaba episcopilor; ei ca oameni învățați și insuflați de duhul sfânt trebuie să scoată adevărul la lumină, acum și pururea. Deci a chemat la sfat pe toți episcopii și metropoliții din lumea

întreagă, ca să hotărască ei care este adevărata credință. Și cu cheltuiala împăratului s'au adunat sf. părinți din toată lumea, 318 la număr în cetatea Niceea și au făcut mare sobor. Acolo la acel sobor a mers și însuși împăratul, și a pus înaintea celor adunați învățăturile cari turburau biserica și i-a pofit să chibzuiescă bine și să arete lumii care este învățătura cea adevărată ca să o primească și lăpădând pe cea greșită, pace să fie în biserica lui Dumnezeu. Atunci socotind și chibzuind bine și cu deamănuntul, sfinții părinți din toată lumea au întocmit Simbolul credinței sau Crezul, în care se cuprinde pe scurt învățătura despre dreapta credință.

În chipul acesta sfântul marele Constantin a scos la lumină adevărul și prin pilda lui a legiuit pentru vecii vecilor, ca în învățăturile bisericesti să hotărască episcopii și metropoliții adunați în sinod. În chipul acesta el a statornicit pentru vecie, ca biserica, adevăra obștia creștinilor, să se cărmuiască ea însași, având pe împărați și pe regi numai ca pe niște patroni ai ei ca să o ajute la nevoie.

(Va urma.)

atingă nimenea de avutul creștinilor, dar avuțiile răpite să se înapoieze celor rămași în viață, cele risipite să se plinească din vistieria împărăției;

2. pe când mai înainte vreme păgânii jefuiau și risipiau bisericile creștinilor, acum Constantin poruncește, ca din vistieria împărăției să dreagă bisericile stricate de păgâni și unde va fi trebuință să se ridice altele noi;

3. înainte vreme, ca să se poată rugă lui Dzeu, creștinii adeseori erau siliți să se adune noaptea prin peșteri și prin păduri, acum împăratul poruncește ca Dumineca să nu se lucreze în întreagă împărăția, nici judecată să nu se facă, ci oamenii să meargă la biserică și să se roage lui Dzeu nesupărați de nimenea;

4. sub stăpânirea împăraților de până acum, cei dintâi cari erau luați la goană erau învățătorii și preoții creștinilor, iar cărțile lor de învățătură erau arse — acum împăratul leguiește ca învățătorilor se li-se deie leafă, preoții să fie scutiți de bir și de orice dăjdi și greutate, iar cărțile sfinte să se scrie frumos și să se deie creștinilor spre învățatură;

5. pe când mai înainte creștinii, ori-

cât de vrednici ar fi fost ei, erau alungați din deregătorile împărăției, Constantin pe toți cei scoși din slujbe îi pune iarși, iar de aci înainte dă prevedere la deregătorii creștinilor, cari erau mai cinstiți decât păgânii;

6. crucea înainte de vreme era chip de groază și de rușine; de groază căci era unealtă de pedeapsă cu moartea, de rușine, căci cu crucea înroșită în foc se ardeau și se însemnau făcătorii de rele, ca să-i cunoască lumea. Acum împăratul Constantin face din cruce chipul vieții și al bucuriei. De aci încolo însemnarea cu sf. cruce este cea mai frumoasă podoabă și cea mai nebiruită armă.

Iată de ce creștinii aveau sărbătoare. Ei prăznuiau biruința creștinătății asupra păgânilor, prin împăratul lor Constantin-cel-mare.

Constantin și dreapta credință. Dar menirea creștinescului împărat nu era numai să deie biruință creștinătății. Căci, cum sf. apostoli n'au purtat grije numai de propovăduirea cuvântului lui Dzeu, purtându-l dela răsărit la apus, ci și ca acel cuvânt să nu fie rău înțeles de oameni și să nu deie prilej la învățături greșite: așa și ma-

au participat: Nicolau Aron (Galați), George Sglimbea (Cuciulata) Nicolau Clonța (Becean), Vasile Debu (Cincșor) și Iosiv Cațaveiu (Lisa), precizându-se cum are să se facă *proscmedia*, liturgia și predica după prescrierile cărților rituale ale bisericii gr. or.

Tema „desvoltarea și întărirea simțului religios în popor“ a desvoltat-o cu mult zel părintele Bărescu (Comana sup.). „Planul cronologic al lucrărilor of. parohial în deoursul anului“ l'au lucrat în conțelegere: Ioan Popița (Comana inf.), David Chiujea (Sinca) și Nicolae Aron (Galați), cărora li s'a încredințat lucrarea conferența anului viitor.

O conferență despre o ședință a comitetului parohial la finea anului, pentru examinarea raționinului epitropiei parohiale, pentru compunerea proiectului de buget și a proiectului de repartitie, precum și pentru compunerea listei parohienilor, s'a ținut cu succes deplin din partea membrului Iosiv Cațaveiu (Lisa). Toți membrii conferinței au participat la desvoltarea acestei teme practice, care singură era destul material pentru o conferență anuală.

Constituirea și conducerea sinodului parohial în care s'a cenzurat raționinului, s'a rectificat lista membrilor sinodului parohial și s'a cetit raportul oficiului parohial despre activitatea tuturor corporațiilor organice în biserica noastră în deoursul unui an, a fost apoi tema tractată de membrul Alexandru Popa (Lisa). Aci s'a scos la iveală împrejurarea, că despre rezultatul examenului școlii noastre confessionale, aci în sinod trebuie raportat. Tema această practică încă a avut un succes multămitor.

Atât despre ședința comitetului, cât și despre a sinodului s'au compus formule de protocoale, cari au să fie petrecute într'un protocol legat cu păreți tari, cuprinzând cel puțin 150 coale și care să nu lipsească din nici o parohie.

„Indatoritul preotului față de școala confessională, al cărui director este și cauza care împiedecă o înaintare mai vădită a școlii“, temă dată spre lucrare membrilor Vincentiu Grama (Răușor), Nicolae Clonța (Becean) și Ioan Capătă (Galați), deși era făcută atât de acești trei membri, cât și separat de Nicolae Aron (Galați), nu s'a putut lua în discuție din cauza timpului înaintat.

Tema pentru a o lucra pentru conferența preoțască din anul viitor.

Un program prea îngreuiat a fost programul lucrărilor conferinței acesteia, de aceea s'a hotărât ca în viitor protopresbiterul să se pună în conțelegere cu doi-trei preoți pentru compunerea unui program de lucrări, care să se poată tracta întreg și cu deamăruntul.

Conferența anului viitor se va ține tot în Făgăraș.

Bună înțelegere, dragoste frățească, zel și atragere spre tot ce e bun și folositor să rămână între membrii conferinței preoțesti din protopresbiteratul Făgărașului și atunci carul merge...

Nicolae Aron
preot-catihet gr. or.

Din Banat.

„Alina noului protopresbiter al Verșețului.“

— Raport special. —

— 9 Noembrie v.

Duminecă în 5/18 Noembrie a. c. s'a introdus în postul său noul protopresbiter al Verșețului dl Traian Oprea.

Verșețul, sediul protopresbiteratului, central străin al unui ținut puternic românesc, locul istoric, unde marele Șaguna s'a însușit armele cu cari mai târziu avea să elupte drepturile bisericii sale străbune, nu a îmbrăcat din acest prilej importanță haine de sărbătoare. Nu, căci de atâtea decenii de doruri zădărnice — dela despărțirea de Sârbi — Românii de aici n'au putut pune încă temei. măcar câte de modest, unei parohii. Din lipsa acesteia introducerea noului protopresbiter nu s'a putut ține în Verșeț, ci a trebuit să se țină la periferia tractului, în comuna Nicolae Clonța.

Cu atât mai impozantă a fost manifestarea sentimentului de bucurie a comu-

nelor în număr de 27 din tract. Aproape toate comunele au avut reprezentanți la actul acesta sărbătoreț. În deosebi însă comuna Nicolai-mare s'a distins. La gara de aici s'a desfășurat o primire frumoasă. Noul protopresbiter însoțit de dnl Andrei Ghidiu, protopresbiter, ca presbiter conzistorial, Ioan Pepa, protopresbiter, ca administratorul protopresbiteratului pe timpul vacanței, Dr. Aurel Novac, deputat dietal, Ioan Russu Șirianu, director „Tribunei“, Dr. Dimitrie Cioloca, referent conzistorial, Dr. Vașile Meșter, avocat, Dr. Octavian Proștean, medic, aproape toți preoții și învățătorii tractului, deputații sinodului protopresbiteral și membrii ai diferitelor corporații bisericești, sunt plăcut surprinși prin acțiunile însuflețite și însufletite care le-au ocazionate în ziua aceea corul în gară.

După salutul preotului Nicolae Pincu și răspunsul mișcat al protopopului, se pune în mișcare un cortegiu de sprinți călăreți și mulțime de trăsuri împodobite cu „cilimuri“ (ponevi) dovadă a hărniciei și bune stări a țăranilor de aici. Înaintea bisericii se ridică un arc triumfal cu inscripția: „Bine ai venit!“ Aici salută al doilea preot, Antonie Popovici, îmbrăcat în odăjdii, cu asistența diaconului monah Macarie Gușcă dela Mănăstirea Isvorul de lângă Bocșa.

Liturgia e celebrată de trei protopresbiteri, șase preoți și un diacon. Răspunsurile le cântă melodios corul bine instruit din loc. La priceasnă comisarul conzistorial într'o cuvântare avântată și măiestră care mișcă și emoționează, introduce pe noul protopresbiter. Acesta răspunde, dezvoltând un program întreg de muncă ce este a se realiza pentru binele și prosperarea tractului.

Ovații călduroase se fac comisarului atât de măestru în cuvânt și de simpatie în desfășurare și noului protopresbiter atât de conștios de greaua și înalta chemare ce a primit-o.

Finindu-se liturgia toți grăbesc să felicite și să strângă mâna și apoi șef.

Se face câteva vizite și apoi urmează prânzul în școala spațioasă comunală, frumos împodobită. O serie de toate animozități pe participanți pentru o veche dorință: ca să se pună odată odată pe fundamentul a bisericii gr. ort. rom. din Verșeț. Dl Russu Șirianu determină prin vorbirea-i însuflețită la fapte. Ofertele benevole pentru biserica rom. din Verșeț ajung în câteva momente la frumoasa sumă de 4000 cor.

Masa se ridică cu urări de bine pentru cauza sfântă, căreia s'a pus început atât de frumos.

Însoțit de aclamațiile generale, de cântecele corului vrednic, cu trenul de 5 ore după amiază sărbătoritul zilei se depărtează cu toți asistenții din comuna primitoare spre a se îndrepta către Verșeț, unde acum n'avam altar ridicat dlui, dar unde sperăm că o să-l ridicăm, pentru conservarea limbii și a credinții strămoșești, cât mai curând.

Venirea noului protopop cu calitățile sale și simpatia generală ce-l înconjură sunt garanții, că speranțele mândre și dorințele vechi ale Românilor din părțile Verșețului se vor realiza!

Serata reuniunii Meseriașilor.

Neobosita reuniune a meseriașilor români din Sibiu, prima societate de meseriași români pusă pe temei larg de tradiție și spor grăbnic pe teren cultural a dat o nouă dovadă despre frumoasele isprăvi de cultură la cari au ajuns membri acestei reuniunii până azi.

Serata de Duminecă seara a fost o nouă mărturie a zelului și a aptitudinilor laudabile pe cari le cultivă această reuniune. Atât corul sub conducerea harnicului dirigent inv. *Candit Popa*, cât și soliștii și declamatorul au mărturisit că la această reuniune se muncește serios și ori ce scântee de pornire bună e menajată cu deosebită atenție și cu rost cuminte de îmbărbătare. Corul dispune de puteri bune, iar ciselarea nuanselor de ansamblu vadește din ce în ce progres îmbucurător. S'au cântat mai multe piese pentru cor mixt: „Eu mă duc“, „Spune-mi mândro“ de Teodorescu, „S'a dus cucu“ de Kiriac și „Cântec ostășesc“ de Flechtenmacher.

Frumoase aptitudini muzicale a arătat dl *I. Stanciu* în cele trei cântece de solo: „Cântecul lui Gomez“ de Kreutzer (o noapte în Granada), „Oh dulce soare“ de E. di Capua și „Așa ești de frumoasă“ de Tagliacini, precum și împreună cu dsoara *E. Roman* în duetul „Cîrîbiribin“ de Pestalozza. Vocea de tenor a dlui Stanciu, care de altfel este angajat și în trupa teatrală actuală din Sibiu, precum și sopranelul lui E. Roman au plăcut foarte mult. O școală muzicală sistematică ar face din ambii puteri arti-

stice respectabile. Declamația poeziei lui Coșbuc „Zina învierii“ de *L. Boldor* ne a arătat pe declamatorul zelos și stăruitor, care prin muncă serioasă ajunge la rezultate demne de tot respectul.

Acompanierea la pian a tuturor pieselor de solo a ținut-o dl *Aug. Bena*, tînărul nostru compozitor plin de străduință și înzestrat cu cele mai frumoase însușiri artistice muzicale, dela care suntem în drept să așteptăm multe produse laudabile.

Auditoriul pe de altă parte a fost foarte frumos reprezentat. Inteligența ca de obicei a fost puțină, în schimb însă s'a prezentat poporul care este mai apropiat de această reuniune într'un număr foarte frumos umplând până la ultimul loc spațioasa sală dela Gesellschaftshaus.

Dansul pornit cu cea mai înflăcărată însuflețire a cuprins în vârtejul său tot tineretul până în târziu în noapte.

Indatată pălărie „Dzeu vede“ încă și-a făcut circulația la timpul potrivit adunând pe seama sa suma de 20 cor. 64 fileri.

Serata aceasta peste tot ne-a dat prilej să ne încălzim de accentele unor frumoase nădejdi de viitor al acestei clase a societății noastre, a cărei lipsă a fost atât de simțită la poporul nostru până acum. Clasa aceasta burgheză, temeiul industriei naționale e și al progresului economic național, e azi abia la începutul zămislirii și e chemată să deschidă cale nouă și plină de izbânză înaintării noastre naționale. Iar la zămislirea ei un meritaș principal are reuniunea aceasta a meseriașilor români din Sibiu cu vredniciei ei conducători în frunte.

NOUȚĂȚI.

Iubileu. Din Reghin ni-se scrie că Duminecă în 5/18 Nov., a sărbătorit preoțimea din tractul Reghin iubileul de 25 ani al șefului tractului protopresb. *Gabriel Șagău*. Din acest incident s'a prezentat aproape întreaga preoțime a tractului Duminecă d. a. la dl protopresbiter, iar preotul *Leon Popesciu*, i-a adresat cuvinte călduroase de felicitare. Sărbătoritul mișcat le răspunde în accente pline de dragoste și alipire părintească. S'a săvârșit apoi în biserica vecernia și litia, precum și un parastas pentru răposaiții protopresbiteri și administratori de până aci și pentru familia *Șandor*. S'au întors apoi cu toții la locuința dlui protopresb. unde li-s'a servit oaspeților o cină bogată. Toastele ce s'au ridicat au fost mărturia unei frumoase solidarități și bune înțelegeri între preoțime și conducător. A vorbit întâi dl prot. pentru I. P. S. S. arhiepiscopul și mitropolitul nostru *Ioan Meșianu*, pentru iubilit preot. Vasile Duma, au mai vorbit apoi preoții *Nic. Gliga*, *Grig. Nicoară*, *Ion Branea*, *N. Radu* și clericul abs. *T. Modran*. Onorurile casei le-au dat oaspeților dna prot., dna *Aurora Sado* și dsoara *Georgeta Șandor*, pentru cari încă nu s'a trecut cu vederea de a se închină un păhar. Ridicându-se masa au petrecut în veselie cu toții până târziu depărtându-se apoi în manifestații de sinceră alipire către dl protopresbiter.

Nunță. Duminecă în 25 Nov. s'a celebrat în biserica din Șohodol (Bran) cununia dsoarei *Virginia Pușcariu*, fca răposatului preot *Leon Pușcariu* și nepoata P. C. Salvi, Arch. Leontiu Pușcariu dl. Pușcariu, cu Dr. *Laurențiu Nestor*, avocat în Blaj. Au fost de față numai cele mai de aproape rude ale mirilor, cari și a P. C. S. Arhim. Dr. I. Pușcariu. Cununia a săvârșit-o prot. *Abrudului Petru Popovici*. S'a dat apoi un ospăț foarte bogat oaspeților. Cu trenul de seara tînăra păreche a plecat spre Italia.

Dipome și medalii. Comisariatul general al expoziției a acordat tuturor corurilor cari au luat parte la festivalul diploma de onoare, iar dirigenților și prezidenților medalii de aur.

Amintirea lui Eminescu a fost sărbătorită Duminecă trecută de către tinerimea română din Lugoj cu o conferență și cu declamarea câtorva poezii ale lui.

Muzeu național. Un mare muzeu național se va alcătui în palatul artelor din expoziția dela București, în care scop a întreprins comisariatul general pe lângă expozanți ca să dăruiască obiecte.

Monumentul lui Traian ridicat în orașul Brăila a fost dezvalit cu festivitate frumoasă Mercuri în ziua sf. Arhangheli.

Poporul României, după statistica cea mai proaspătă, a sporit în anul 1905 cu 88027 suflete.

Iar se tem. Desp. Cluj al Asociației unii a decis să pună o tablă comemorativă pe casa din Pucioasa inf. în care s'a născut Gh. Barițiu. Păzitorii dela „E. H.“ din Cluj se și tem că iar se pune la cale vr'o ispravă de agitație și filozofează zicând, că află justificată sărbătorirea lui Barițiu ca literat, dar nu ca politic, iar deoarece aceste două nu pot fi despărțite una de alta trag concluzia, că toată comemorarea asta n'are nici un rost.

Societate pentru femei. În București s'a înființat o societate pentru cultura și ajutorul femeii, care are de scop a veni în ajutorul femeilor pe toate căile, în firma convingere, că bunăstarea morală și materială depinde în prima linie dela cultura morală și economică a femeii. Membru al societății poate fi ori cine.

La fondul Victor și Eugenia Tor-dășianu pentru înzestrarea fetelor să-race au mai dat: Paul Iovescu, cassar la comunitatea de avere (Caransebeș) 10 cor., Petru Iovescu (Bozovioi) 5 cor., Ioan Paicu, inv. (Calbor) 1 cor., și dna Breilanca Ruva (Bozovioi) 1 cor. 30 fil.

Tulburare. În comuna Șipet com. Timiș venise în zilele acestea executorul să înceseze restanțele de dare. Poporul s'a înverșunat și a dat asupă casei comunale. A sosit imediat o trupă de jandarmi care a pornit cercetare.

Atentat s'a comis în zilele acestea asupra unui mitropolit sârb *Nichifor*, din partea unor Albanezi. Mitropolitul a scăpat teafăr, un servitor al lui a fost rănit.

Sinod arhiepiscopar în Blaj. În zilele de 22—23 Nov. s'a ținut în Blaj sinodul bisericii gr. cat. din mitropolia Blajului sub conducerea mitrop. Dr. Victor Mihali. Între altele multe chestii mărunte a fost și ur area salarelor învățătoresți peste care s'a trecut ușor, hotărându-se să se ridice unde se poate, unde nu, să se ceară eventual ajutor dela stat. Ce privește chestia conștiosului sinodul, având în vedere că aceasta e o cauză gravă, a amânat o până la un viitor conciliu provincial. Propunerea ca să se esmită o delegație specială, care în frunte cu mitropolitul să facă pașii necesari la guvern în chestia aceasta, nu s'a primit. S'a primit însă unanim organizarea sistematică a misiunilor. Știrile acestea le cetim în „Gaz. Trans.“ și „Răvașul“.

Bancă nouă se va înființa în Sasca mont. sub numele „Astra“ la sfârșitul acestui an.

Funcționarii de stat, în Ungaria, după ultima recenziune s'au sporit la 247732. În acești doi ani din urmă a crescut numărul lor cu 21 mii.

Atentat asupra trenului. Un tren de persoane dela Cluj spre Pesta eră să se nenorocască Sâmbăta trecută. În apropiere de Karcag pusebăta trece pe șine niște răufăcători o bucată de stâncă de câteva măji de grea. Conducătorul a observat însă pericolul la timp.

Balonul cu cârmă. Din Paris se vestește că Românul lugojan *Vaia* ar fi făcut o încercare cu balonul său, invenție proprie, care n'a succes însă, fiind balonul prea greu. Din alte puncte de vedere se zice, că invenția ar fi succedat. Foile maghiare îl numesc pe inventator „ungur“.

Polonii și Nemții. Nizuințele Germanilor de a germaniza cu forța pe Poloni se isbese de reacțiune tot mai puternică. În urma ordinului mai nou pentru propunerea religiei în limba germană au pus părinții pe copii chiar în grevă. Și copiii sunt cei mai puternici greviști. Ori ce ar face învățătorii copiii nu scot un cuvânt de răspuns din gură. De curând a adresat scriitorul Polon *Sinkiewicz* o scrisoare deschisă către împăratul Germaniei în care protestează energic în potrivă terorizării nemțești.

AVIS.

Dupăce o altă Reuniune românească își ține tot în Dumineca viitoare adunarea sa în o comună adunarea cercuală a despărțământului Sibiu cu o săptămână, adică pe 26 Noembrie (9 Decembrie.)

Sibiu, 15/28 Noembrie 1906.

Biroul.

Cărți și reviste.

„Cartea de Aur“ vol. IV. A apărut vol. IV din „Cartea de Aur, sau luptele politice-naționale ale Românilor de sub coroana ungară“, de Teodor V. Păcățian. În volumul acesta sunt publicate vorbirile deputaților români rostite în dieta țării în sesiunea parlamentară din anii 1865—68, și e dată în întregime, după notele stenografice, discuția asupra legii de naționalități, votată la finea acestei sesiuni. La finea volumului e dată apoi și lista abonaților. Volumul are 864 pagini, formatul celorlalte volume, și costă 10 cor. exemp. broșat, 12 coroane cel legat. Cu același preț se dau și celelalte volume anterioare. Comandate toate volumele deodată, se acordă, la cerere, înlesnire de plată, care se poate face în rate lunare. A se adresa autorului publicațiunii, în Sibiu, (Nagy-szeben).

Călimdarul arhidiecezan. În zilele acestea a ieșit de sub teascul tiparului călimdarul arhidiecezan pe 1907 întocmit în special pentru trebuințele arhidiecezei noastre române gr. ort. de Sibiu. În literatura noastră calendaristică acest călimdar are un rost foarte important, că vreme este menit ca el să fie izvorul informator cel mai exact al preoțimii în toate chestiile de administrație bisericască. În lungul șir de 56 ani de când a început să apară neîntrerupt hotărât, că și-a avut merite netăgăduite, fiind în vremile dela început în multe case preoțești singura carte de cuprins lumesc în mijlocul bucoavelor sfinte bisericști, din cari își adăpa sufletul cucernic preotul și familia lui.

Astăzi călimdarul peste tot în sinul preoției a ajuns un simplu informator de cronologie, iar călimdarele bisericști în special numai simple enciclopedii ale chestiilor de administrație bisericască.

Preoțimea noastră și peste tot poporul nostru a ajuns la un grad de cultură îmbucurător, iar călimdarele noastre în general nu prea corăspund acestui progres cultural. Ele au rămas tot pe treapta de acum 20—30 ani, ba unele au dat chiar înapoi și n'au înțeles cont de mersul înainte al culturii. Acomodat acestui progres ar trebui să se alcătuiască astăzi călimdarele noastre. Ceace se dă în ele să fie adevărate mângâritare de lectură pentru că să poată satisface caracterului enciclopedic al călimdarului și gustului de cetit destul de dezvoltat al poporului nostru.

Călimdarul arhidiecezan pe 1907 se prezintă bine. Pe o întindere de 212 pag., mai mare ca în trecut, călimdarul aduce un material bogat și bine ales. Pe lângă obicinuitele date statistice șematizmul se prezintă amplificat cu date proaspete revăzute. Aproape toate tractele au satisfăcut dispoziției mai finale de a șterne aceste date cât se poate de exact.

În partea literară la loc prim se dă un frumos articol despre *catedrala* noastră din Sibiu și serbările grandioase ale sfințirii. Pornind dela frumoasele cuvinte ale dlui Dr. A. Mocsonyi rostite cu prilejul parastasului pentru marele Andrei se reproduc șirele de preamărire la adresa acestui praznic scrise de Gh. Tulbure, mântuind cu vorbirea dep. sinod. dl M. Cîrlea.

Se reproduc apoi două articole ale dlui N. Iorga: „Dela Predeal la Brașov“ și „Orășul Făgăraș“ din cartea sa „Neamul românesc din Ardeal“. Un frumos articol despre „Alcoolismul și școala“, de prof. Aurel Bratu, apoi două capitole din admirabilele descrieri ale poetului Alex. Vlahuța, „România pitorească“ și o schiță „Cina“ de bine aprețiatul dascăl Ion Ciocărlan.

Mai cuprinde călimdarul un număr frumos de poezii: de Oct. Goga „Așteptare“, Ecaterina Fitiș „Dor de primăvară“, Sebest. Stanca „Seara“ și o colecție de *versuri religioase*, iar la urmă se încheie cu un articol economic despre cruțarea pasărilor de Sofia Nădejde și conspectul târgurilor îndreptate după relațiile oficiale ale protopresbiterilor.

Călimdarul se poate procura dela librăria arhidiecezană din Sibiu și costă 80 fileri și 40 fileri fără acesta.

Explicarea evangeliilor. În tipografia arhidiecezană din Sibiu a apărut: „Explicarea evangeliilor“ de prof. prot. Simeon Popescu, o carte de mare valoare pentru preoțime și orice om care caută să se nutrească din frumoasele povețe ale bisericii noastre. Drept introducere autorul dă un frumos articol despre sf. Scriptură și evangeliile ca mijloc de edificare morală și continuă cu explicarea evangeliilor tuturor Du-

mecilor și sărbătorilor din an, cu totul 70 la număr. Reproduce părțile esențiale din fiecare evanghelie, uneori întreagă, și le tâlmăcește din toate punctele de vedere pe temeiul unor cunoștințe vaste și bazate în domeniul științei teologice. Cartea cuprinde 264 pag. și costă numai 3 cor. E de dorit ca să nu lipsească din mâna nici unui preot român.

Teatru.

Mercuri în 28 Noemvrie n.: *Die drei Wünsche*, operetă de C. M. Ziehrer.

Joi: *Das Blumenboot*, dramă în 4 acte și un tablou de Herman Sudermann.

Ce fericire într'o casă

dacă copiii, — în loc să fie debili, bolnăvicioși și nervoși, — sunt fericiți și sănătoși. Unul din cele mai bune mijloace, care contribuie la însănătoșirea copiilor este „Emulsion“-ul lui Scott din oleu de ficat de pește cu var și natron-hypophosphit, un preparat, care în urma însușirii sale de a vindeca și întrămă, cu mare succes se întrebunțează la însănătoșirea copiilor. „Emulsion“-ul lui Scott e dulce și cu gust bun, deci se poate folosi cu ușurință și deoarece se mistue foarte ușor, produce apetit și regulează întregul sistem de digestiune apoi este și superior oleului de pește. 1252 2—4

Pescarul cu batogul cel mare este dovada pentru adevărata procedură a lui Scott.

Trimițându-se 75 fileri în mărci postale, și amintind de jurnalul acesta se trimit sticle de probă franco de cătră:

Dr. EMIL BUDAI, „Stadtpotheke“ BUDAPEST, IV., Váci-utca 34/50.

Prețul sticlei originale: cor. 2-50. Se capătă în toate farmaciile.

Biblioteca

„Reuniunii române de agricultură din comit. Sibiu“.

La librăria arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare următoarele cărți:

Nr. 1.	Ținerea vitelor, de E. Brote K	—24
” 2.	Trifoiul, de Eugen Brote	—24
” 3.	Prăsirea pomilor, de D. Comșa	—24
” 4.	Legea veterinară, de învățătorul Muntean	—80
” 5.	Insoțirile de credit (Raiffeisen), de Dr. Aurel Brote	1-60
” 6.	Cartea stuparilor săteni, de Romul Simu	—70
” 7.	Statutele tovărășiilor agricole	—
” 8.	Statutele insoțirilor de credit (Raiffeisen)	—
” 9.	Povețe pentru stăpîrea gândacilor de Maiu	—10
” 10.	Darea pe vinuri și favorurile (înlesnirile), ce le face legea în privința ei proprietarilor de vii	—
” 11.	Povețe pentru apărarea împotriva gândacilor, cari sfredelesc mugurii	—10
” 12.	Scurtă povățuire la stăpîrea șoarecilor de câmp	—10
” 13.	Cum să îmblățim orzul de bere	—18

Biblioteca religioasă
— a „Telegrafului Român“

Sfinții:

1.	Vasile cel mare	20 fil.
2.	Marele Mucenic George	30 ”
3.	Apostolii Petru și Pavel	30 ”
4.	Marele Mucenic Dimitrie și Sfinții Marii împărați Constantin și Elena (sub tipar)	30 ”

Ediție populară, alcătuită după „Viața Sfinților“, tipărită în București la 1835, de Simeon Popescu, protopresbiter. Sibiu 1906. Tiparul TIPOGRAFIEI ARHIDIECEZANE, de unde se pot procura.

Preț redus!

Țara noastră, descrierea părților Ardealului spre mează și Valea Murășului, de Silvestru Moldovan, se vinde cu prețul redus de 1 cor. (în loc 2 cor.), plus porto 20 fil., la Librăria arhidiecezană din Sibiu (Nagy-szeben).

Candidat de avocat.

Subscrisul am lipsă de un **candidat de avocat** cu praxă foarte bună, capabil a conduce cancelaria, lucrând și în cauze mai complicate independent.

De sine înțeles în limba maghiară are să concipieze fluid și să o poseadă deplin și în graiu viu.

Mai departe primesc și un **cancelist** pentru a prevedea lucrurile mai mici fără îndrumări, pretinzându-se de altcum și dela dânsul cunoștința limbei române și maghiare.

Reflectanții își pot ocupa locul pe lângă condițiuni favorabile — imediat.

Dr. Mátyás Lázár, avocat

[288] 1—3 Sibiu, str. Urezului 11.

80 Hctl.

de vinuri curate sunt de vânzare, din anii 1898, 1899, 1900, 1901, 1902, 1903, 1904 și 1905. A se întreba: Sibiu, Holzgasse Nr. 5. [287] 1—3

Mitropolitul Sava II Brancovici

Studiu istoric

de Vasilie Mangra
Arhimandrit, vicar episcopesc în Oradea mare.

Prețul 2 coroane plus porto postal 20 fileri

Se poate procura dela
LIBRĂRIA ARHIDIECEZANĂ
Sibiu — Nagy-szeben.

Cărți teologice.

Sf. Vasilie, traducere de I. P. S. Mitropolit-Primat D. D. Iosif	3	—
Istoria bisericască de Evagrie, traducere de acelaș	3	—
Istoria bisericască de Socrat, traducere de acelaș	3	50
Note și meditațiuni asupra psalmilor, în 3 vol., de P. S. S. Episcop de Argeș Gherasim Timuș	12	—
Dicționar Aghiografic, cuprinzând pe scurt viețile sfinților de acelaș autor	6	—
Sfântul Athanasie, de acelaș	5	—
Istoria bisericască, în 2 volume. 1280 pagini, de prof. Eus. Popovici, trad. de P. P. S. S. Episcopi Gerasim al Argeșului și Athanasie al Râmnicului; amândouă volumele	12	—
Sf. Apostol Paul după sf. scriptură, de Dr. C. Chiricescu	1	50
Ermeneutica biblică, ed. II, de acelaș	2	50
Călăuză predicatorului, de Dr. C. Chiricescu și Icon Const. Nazarie	6	—
Viața Domnului nostru Iisus Christos, în 2 vol., de Didon, traducere de aceeași, ambele vol.	9	—
Apologetica creștină în 2 vol., de pâr. Nazarie	10	—
Teologia dogmatică, vol. I—III, trad. după Silvestru de Canev	11	—
Compendiu de teologia simbolică, de I. Mihălescu	3	—
Istoria bisericască și viața lui Constantin cel mare, de Eusebiu trad. de Iosif Gheorghian	4	—
Istoria bisericască, de Sozomen, trad. de I. P. S. Iosif Gheorghian	4	—
Služba învierii în prea sfânta Duminică a Paștilor	3	—
Archeologia biblică, de Is. de Onciul, broș.	16	—
Archeologia biblică, de Dr. Chiricescu	2	—
Cartea psalmilor (traducere și explicare), de Is. de Onciul	6	50
Didahi (Invățături), de Ilie Meniat	4	—
Espunerea Doctrinei	1	20

Introducere în Test. vechiu, de Is. de Onciul	11	—
Explicarea Evangeliilor, de Mihălescu	2	40
Introducere în Cărțile noului Testament, de Dr. Ioan Cornoiu	3	—
Introducerea în sf. Cărți ale Testamentului vechiu, de Dr. Chiricescu	3	—
Liturgica, de Calinescu	2	50
Liturgica, de N. Filip	6	—
Teologia dogmatică, de Calinescu	3	—
Dreptul bisericesc, de Dr. D. G. Boroian, 2 volume	14	—
Evangeliile după Mateiu, Marcu și Luca, de Iuliu Olariu	5	60
Evangalia după Ioan, publicată de Dr. Iuliu Olariu	3	—
Explicarea psalmilor din orologiu (ciaslov), de Dr. Iuliu Olariu	2	50
Scrierile părinților apostolești, trad. de Iuliu Olariu	1	50
Introducere în cărțile sfinte ale T. v. și N., de Dr. Iosif Olariu	5	—
Manual de tipicul bisericii ort., de Dr. Iuliu Olariu	—	80
Problema morală, de Dimitrie G. Boroian	1	50
Credință și știință, de Dim. G. Boroian	2	—
Despre libertatea morală, de D. G. Boroian	—	60
Viața răposaților noștri și viața după moarte, trad. de Iosif, mitropolit primat	2	50
Compendiu de drept bisericesc, de Vasilie Pocitan	6	—
Compendiu de dreptul canonic, de A. bar. de Șaguna, broș.	3	—
Enchiridion, adecă carte manuală de canone cu comentariu de A. bar. de Șaguna	4	—
Genesa Evangeliilor, studiu biblic, de S. Popescu	1	60
Manual de studiu pastorul, compus de A. bar. de Șaguna	3	—
Scrierea sf. Ioan Gură de aur	1	—
Testamentul nou	1	—
Noul așezământ. de Dr. N. Nițulescu	1	50

A se procura dela

Librăria arhidiecezană